БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК, ОПА-СИНГИЛЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 8 март 1973 йил, пайшанба • № 57 (15.531). • Баҳоси 2 тийин.

„Октябрь» колхози коммунистларидан бир группаси Орджоникидзе район партия комитетида биринчилар қатори янги партия билетларини олишга муяссар бўлдилар. Бу коммунистлар орасида 1945 йилдан буён КПСС аъзоси Кантай Мамбетова ҳам бор эди. Суратда: Кантай Мамбетова (ўнгда) ёш колхозчилар Д. Абдуалиева, Б. Отақулова ва К. Файзиевалар билан.

И. Глауберзон фотоси.

СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАРИГА!

Азиз совет хотин-қизлари!

Социалистик Ватанимизнинг шонли қизлари!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сизларни халқаро хотин-қизлар куни — 8 Март билан — бутун дунё меҳнаткаш хотин-қизларининг бирлик ва бирдамлик байрами билан чин кўнгилдан қутлайди.

Мамлакатимизда бу баҳор байрами чинакам умумхалқ байрами бўлиб қолди. Бугун бу байрамни Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ярим асрлик юбилейининг нури ёритиб турибди.

Совет хотин-қизлари кўп миллатли социалистик давлатни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, СССР халқларининг бузилмас дўстлигига катта ҳисса қўшдилар. Улар ўзларининг оталари, эрлари, ака-укалари билан бирга улуғ Совет давлатини қурдилар, уни душманлардан қаҳрамонларча ҳимоя қилдилар, Ватанимизнинг гуллаб-яшнашини, ҳар томонлама тараққий этишини таъминладилар. Уларнинг номлари социалистик ватанимизнинг шонли йилномасига олтин ҳарфлар билан ёзилган. Ҳозирги кунда ҳам совет хотин-қизлари эркаклар билан бир сафда туриб коммунизмнинг улуғвор биносини қурмоқдалар, ер юзида энг адолатли, энг инсонпарвар жамият барпо қилмоқдалар.

Социализм шароитида, Совет республикаларининг қардош оиласида барча миллат хотин-қизларининг аҳволи тубли равишда ўзгарди. Чинакам эркин ва тенг ҳуқуқли бўлган совет хотин-қизлари ўзларининг ажойиб талантлари ва қобилиятларини кенг кўламда намоён қилмоқдалар. Экономика, фан, маданият ва ижтимоий фаолиятнинг ҳеч бир соҳаси йўқки, унда хотин-қизлар жуда катта роль ўйнамаган бўлсинлар, фабрикалар ва заводларда, колхозлар ва илмий лабораторияларда, мактаблар ва касалхоналарда, давлат муассасаларида ва аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасида — ҳамма жойда хотин-қизларнинг меҳрибон қўли, ўткир зеҳни, омилкорлиги, қалб ҳарорати керак. Ватан ўз қизларининг коммунистик қурилишдаги хизматларини юксак даражада қадрламоқда ва муносиб равишда тақдирламоқда.

Партия XXIV съездининг, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисидаги» докладидан келиб чиқаётган вазифаларни амалга ошириш устида ҳозир совет халқи зўр шавқ-завқ билан меҳнат қилмоқда. Бутун мамлакатда социалистик мусобақа тўлқини кучайиб бормоқда. Беш йиллик учинчи, ҳал қилувчи йилининг «кам харж билан кўпроқ, яхши сифатли маҳсулот берайлик» деган жанговар шиори миллионларнинг шиори бўлиб қолди. Ҳеч шубҳа йўқки, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини бутун чоралар билан ошириш учун авж олдириб юборилган курашда совет хотин-қизлари юксак даражада унумли, ижодий меҳнат қилиш, қаттиқ иқтисод қилиш ва тежамкор бўлиш намуналарини кўрсатадилар.

Бугун биз оналарга зўр ҳурмат билан мурожаат қилаётирмиз. Ёш авлоднинг биринчи насиҳатгўйлари бўлган оналар болаларни юксак ижтимоий идеаллар ва ахлоқий фазилатлар соҳиби қилиб тарбияламоқдалар, социалистик Ватаннинг онгли, меҳнатсевар, муносиб гражданлари қилиб ўстирмоқдалар.

Партия ва ҳукумат халқ фаровонлигини ошириш тўғрисида, совет хотин-қизлари ўзларининг ўсиб бораётган маданий ва маънавий талабларини тўлиқроқ қондира оладиган бурчларини амалга оширмоқ учун тобора кўпроқ қулай шарт-шароитга эга бўлишлари тўғрисида ҳар доим ғамхўрлик қилмоқдалар. Ҳар йили миллион-миллион янги квартиралар фойдаланишга топширилмоқда, болалар муассасалари кўпайтирилмоқда, рўзғор ишини енгиллаштирадиган маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ривожлантирилмоқда. Хотин-қизларнинг меҳнати ва турмушини яхшилаш борасида партия XXIV съезди белгилаб берган чоралар муттасил бажарилмоқда.

КПСС Марказий Комитети мамнуният билан шуни қайд қиладики, мамлакатимизнинг хотин-қизлари Совет давлатининг ленинча ташқи сиёсатини — тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Улар Ҳинди-Хитой халқларининг қаҳрамонона кураши билан бирдам бўлиб, Яқин Шарқдаги империалистик агрессияга қарши, халқаро кескинликнинг барча манбаларини тугатиш учун оммавий ҳаракатда қатнашиб, ер юзида тинчликни мустаҳкамлашга актив кўмаклашмоқдалар. Интернационализм принципларига содиқ бўлиб қолаётган совет хотин-қизлари буюк эркинлик идеалларини ва чинакам демократия, миллий мустақиллик ҳамда социализмни барқарор қилиш ниятида социалистик мамлакатлардаги ўзларининг дугоналари билан, бутун планетадаги меҳнаткаш хотин-қизлар билан алоқаларни кенгайтирмоқдалар.

СССР Олий Совети Президиуми совет хотин-қизларининг СССРда коммунистик қурилиш соҳасидаги буюк хизматларини нишонлаб ва совет хотин-қизлар комитетининг халқаро хотин-қизлар ҳаракатидаги самарали фаолиятини, совет халқининг чет мамлакатлар халқлари билан дўстлигини ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссасини тақдирлаб, совет хотин-қизлар комитетини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлади.

КПСС Марказий Комитети Ватаннинг мана шу юксак мукофоти билан сиз — совет хотин-қизларини қизғин қутлайди.

Азиз хотин-қизлар! Ватанимизнинг толмас меҳнатчилари, содиқ қизлари! Мана шу тантанали кунда КПСС Марказий Комитети сизларга сиҳат-саломатлик, битмас-туганмас ғайрат ва бардамлик, меҳнатда ва болаларни тарбиялашда янги муваффақиятлар, оилавий қувонч, зўр бахт-саодат тилайди.

Оташин ватанпарварлар, коммунизм бунёдкорлари бўлган совет хотин-қизларига шон-шарафлар!

Яшасин бутун дунё меҳнаткаш хотин-қизлари!

Яшасин улуғ социалистик Ватанимиз!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Жаҳон тараққийпарвар жамоатчилиги халқаро хотин-қизлар куни, бутун дунё хотин-қизларининг ўз ҳуқуқлари учун курашдаги бирдамлик куни — 8 Мартни 63-марта нишонламоқда. Бу — халқаро демократик хотин-қизлар ҳаракатининг ажойиб анъанаси бўлиб қолди. Йил сайин ҳамма қитъалардаги тобора кўпроқ меҳнаткаш аёллар ана шу байрам куни ўз фаолиятларига якун ясайдилар, тинчлик, озодлик, тенг ҳуқуқлилик учун олиб борилаётган умумий курашда сафларини жипслаштирадилар.

Байрам арафаси — 7 март куни ССР Иттифоқи Катта театрида халқаро хотин-қизлар кунига бағишланиб Москва шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакилларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Мажлис аҳли Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқларни қизғин, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мамлакатнинг донгдор хотин-қизлари ҳам президиумга чиқиб ўтиришади.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Р. Ф. Дементьева очди. У партия Марказий Комитетининг совет хотин-қизларига табрикномасини ўқиб эшиттирди. Мажлис аҳли табрикномани зўр ҳаяжон ва миннатдорчилик туйғуси билан, давомли қарсаклар билан кутиб олди.

Совет хотин-қизлар комитетининг раиси Совет Иттифоқи қаҳрамони В. В. Николаева-Терешкова доклад қилди.

Партия Марказий Комитетининг совет хотин-қизларига йўллаган табрикномасида совет хотин-қизларининг янги коммунистик жамият қуришга қўшаётган ҳиссасига юксак баҳо берилганлиги учун В. В. Николаева-Терешкова тантанали йиғилиш қатнашчилари номидан КПСС Марказий Комитетига чин қўнгилдан миннатдорчилик билдирди.

Москвадаги Ленин комсомоли номли автомобиль заводининг йиғувчи слесари, РСФСР Олий Советининг депутати В. Г. Шашкин москваликлар номидан шонли меҳнаткаш хотин-қизларни байрам билан қизғин табриклади.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Домодедово районидаги «Константиново» совхозининг сут соғувчиси Н. П. Ригаева, В. И. Ленин номли Москва педагогика институтининг студенти Лариса Крупновалар оналарга, опа-сингилларга, ўз ўртоқларига самимий қутловлар йўллашди.

Карнай ва дўмбиралар садоси остида залга ёш ленинчилар кириб келишади. Улар ўз оналари ва бувиларига, опаларига, муаллималари ва пионер вожатийларига илиқ сўзлар билан мурожаат қилиб, уларни шодиёна баҳор байрами билан табриклайдилар. Ватанни, партияни шарафловчи шеърлар янграйди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

Тантанали йиғилишдан кейин катта байрам концерти қўйиб берилди. (ТАСС).

Расмий хабарлар

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ КУБА РЕСПУБЛИКАСИ ЭЛЧИСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Куба Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Р. Гарсия Пелаес юртига жўнаб кетаётганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 7 март куни уни қабул қилиб, суҳбатлашди. Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ўртоқ Р. Гарсия Пелаеснинг Куба Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси лавозимидаги келгуси фаолиятида унга катта муваффақиятлар тилади.

Л. И. БРЕЖНЕВ ЯПОНИЯ ЭЛЧИСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 6 мартда Япониянинг СССРдаги элчиси К. Ниидзэкини қабул қилди ва у билан дўстона суҳбатлашди. Элчи Япония бош министри, либерал-демократик партиянинг президенти Какуэй Танаканинг шахсий мактубини Л. И. Брежневга топширди.

Суҳбатда СССР ташқи ишлар министрлиги иккинчи Узоқ Шарқ бўлимининг мудири И. Ф. Шпедько қатнашди.

ДОСААФ ПЛЕНУМИ

Республика ватанпарварлик жамиятининг 15 мингта бошланғич ташкилотида ДОСААФнинг тўрт миллион аъзоси бор. Улар орасида Бутуниттифоқ ва халқаро мусобақаларда жуда яхши натижаларга эришган спортчилар кам эмас. Андижонлик Р. Ҳисомиддинов радиоспорти бўйича СССР чемпиони бўлди. Мамлакат кема моделчиларининг биринчилиги мусобақасида тошкентлик Т. Нодиров олтин медаль олди. Республиканинг ДОСААФчи спортчиларидан 22 киши ўтган йилнинг ўзидагина спорт мастери нормативини бажаришди.

Ўзбекистон ДОСААФ Марказий Комитетининг 6 мартда Тошкентда бўлиб ўтган пленумида спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишини янада яхшилаш тўғрисида гаплашиб олинди. Пленум қатнашчилари бошланғич ташкилотларни мустаҳкамлаш, энг яхши коллективларнинг тажрибасини пропаганда қилиш, оталиқ иши масалаларига катта эътибор беришди.

Пленум ишида СССР ДОСААФ ревизия комиссиясининг раиси П. А. Федотов иштирок этди. (ЎзТАГ).

БАХТ СИЗГА ЁР БЎЛСИН!

Республика пойтахтидаги корхона ва қурилишларнинг меҳнатчилари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари 7 мартда, халқаро хотин-қизлар куни арафасида байрамга бағишланган тантанали йиғилишда қатнашмоқ учун А. Навоий номли театрга келдилар.

Мажлис аҳлининг гулдурос қарсаклари остида КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси якдиллик билан тантанали йиғилишнинг фахрий президиумига сайланади.

Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Е. Ёқубжонова, ҳаво кемасининг командири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. А. Дронов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти С. Ҳ. Сирожиддинов, «Ташсельмаш» заводининг ишчиси, партия XXIV съездининг делегати Б. В. Ефремов, Тошкент билан мусобақадош Олма-ота шаҳрининг вакили, Қозоғистон пойтахти Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари Л. Л. Крашенинникова, Туркистон ҳарбий округи Сиёсий бошқармаси бошлиғининг ўринбосари полковник Н. С. Злобин, Тошкент давлат университетининг аълочи студенти С. Музаффарова шонли, меҳнаткаш хотин-қизларни байрам билан қутладилар. Улар совет хотин-қизларига ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатларида янги-янги муваффақиятлар тиладилар.

Кеча катнашчилари Тошкент пионерлари ва мактабгача ёшдаги болаларни ғоят самимий кутиб олдилар. Бу болалар ўз оналари, бувилари ва опаларини самимий табрикладилар.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, С. У. Султонова қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

НУКУС, 6 март. (ЎзТАГ). Қорақалпоғистон хотин-қизларининг давлат ишлаб чиқариш ва жамоат ишларидаги активлиги ўсиб бормоқда. Автоном республика хотин-қизларининг Нукусда бўлиб ўтган конференциясида Орол бўйи меҳнаткаш хотин-қизларининг уч авлоди вакиллари иштирок этишди. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари О. Ғойипова хотин-қизлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларнинг аҳволи ва КПСС XXIV съезди қарорлари асосида бу ишларни янада яхшилаш вазифалари тўғрисида доклад қилди.

ҒАЛЛА ВА БЕДА ЭКИШ ҚИЗҒИН

Республика областларида ғалла ва беда экишнинг бориши тўғрисида шу йил 7 мартга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — ғалла экилган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида; тўртинчи стун — беда экилган майдон (гектар ҳисобида); бешинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Наманган	2210	110,6	1574	13,6
Сурхондарё	14996	110,2	5153	51,5
Сирдарё	44941	90,9	10614	45,5
Қашқадарё	26778	89,2	4147	33,1
Тошкент	13399	64,4	2854	17,0
Самарқанд	46001	56,7	2535	11,0
Андижон	1819	45,4	3036	28,9
Бухоро	562	4,6	562	4,6
Фарғона	221	3,6	4764	30,7
Хоразм	—	—	—	—
ҚҚ АССР	—	—	—	—
Республика бўйича:	150927	68,3	35239	22,5

Партия ҳужжатлари алмаштирилмоқда

ИШОНЧ

ТЕРМИЗ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Сурхондарё область партия ташкилотларида партия ҳужжатларини алмаштириш бошланди. Бу муҳим сиёсий тадбир пухта тайёргарлик кўрилган ҳолда олиб борилмоқда. Термиз шаҳридаги йирик саноат корхонаси — пахта тозалаш заводининг коммунистларига биринчи бўлиб янги партия билетлари тақдим қилинди. Слесарлардан Жалил Абдуносиров, Бўри Абдужалилов, бош механик В. Варламов, ишчи З. Умирова, шофёр К. Абдурасуловлар янги партия билети олган куни смена топшириғини бир ярим ҳисса ошириб бажардилар.

Завод коммунистларининг ҳар бири ишлаб чиқариш пешқадами. Масалан, бош механик В. Варламовнинг отаси И. Варламов шу корхонада 40 йилдан бери ишламоқда. Онаси М. Майорова смена мастери бўлиб 30 йил меҳнат қилиб, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлган ишчи. Укаси А. Варламов эса заводнинг илғор слесари. Партия ҳужжатларини алмаштириш бошланган куни корхона коммунистлари биринчи квартал ишлаб чиқариш планини муддатидан бир ҳафта олдин бажариш юзасидан ўз зиммаларига социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Жарқўрғон район партия ташкилотларида ҳам партия ҳужжатларини алмаштириш давом этмоқда. Бу ерда биринчи бўлиб «Москва» колхозининг коммунистлари янги партия билети олишга мушарраф бўлишди.

А. ХАЛИЛОВ.

КОММУНИСТЛАР ДАЪВАТИ

САМАРҚАНД. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). В. И. Ленин номли «Красний двигатель» заводи Ленин орденли Самарқанд шаҳридаги йирик саноат корхоналаридан бири. Куни кеча корхона коммунистлари ҳаётида муҳим воқеа содир бўлди. Улар шаҳарда биринчи бўлиб янги партия билети олишга мушарраф бўлдилар. Коммунистлар шу куни байрамлардагидек ясаниб, кўкракларига орден ва медалларини тақиб шаҳар партия комитетига келишди. Шаҳарком секретари Д. Носирова биринчи бўлиб коммунист Каримберди Аҳақбердиевга доҳий Ленин сиймоси акс эттирилган янги партия билетини топширар экан, кекса ишчи ўз сафдошлари номидан янада унумли ишлашга, ҳар бир ишда ўз ҳамкасбларига намуна бўлишга ваъда берди.

К. Аҳақбердиев 23 йилдан бери шу заводнинг қуюв цехида ишлайди. Смена топшириқларини ҳар доим 125-130 процент бажаради. У бир неча касбни эгаллаган малакали ишчи.

Янги партия билети олган Ёдгор Юсупов, Истам Пўлатов, Николай Павлов, Саид Исмоиловлар ҳам ишлаб чиқаришда ва ижтимоий ҳаётда авангардлик қилмоқдалар. И. Пўлатов оддий ишчиликдан мастерликкача кўтарилган коммунист. У ҳозир институтнинг VI курсида ўқимоқда. Бу коммунистлар ишлаётган цех февраль ойи планини 126 процент адо этди. Партия аъзолари биринчи квартал топшириғини муддатидан бир ҳафта олдин бажариш ташаббускори бўлмоқдалар.

Нарпай районидаги Охунбобоев номли колхоз механизатори Мадраҳим Ашуров ўз маслакдошлари орасида биринчи бўлиб янги партия билети олди. Шу куни колхоз коммунистларидан донгдор пиллакор Тошбиби Қаландарова, колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зулайҳо Норқуловаларнинг ҳам партия ҳужжатлари алмаштирилди.

Охунбобоев номли колхоз коммунистларига янги партия билети тақдим этиш маросимида илғор бригада бошлиғи Рамазон Эргашев ўз ҳамкасблари дилидаги гапни айтди:

— Бригадамиз ўтган йили пахта ҳосилдорлигини 47 центнерга етказган эди. Бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» етиштирамиз. Коммунистлар ҳар бир ишда ўрнак кўрсатадилар.

Л. ЭРГАШЕВ.

8 МАРТ—ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ

ГЎЗАЛ ВА МЕҲНАТСЕВАР

ЧЎЛ БАҲОРИ

УЧҚЎРҒОН РАЙОН КАЛИНИН НОМЛИ КОЛХОЗДАГИ ҲАМҚИШЛОҚЛАРИМГА!

Ассалому алайкўм ҳамқишлоқларим, дўст-биродарлар!

Мана ,гўзал диёримизда наврўз ўз сепларини ёймоқда. Қирлар ям-яшил. Сой қирғоқларида майса гилами. Осмон шишадий. Ҳаво ҳам илиқ, шабада юзларни эркалайди. Биламан, қишлоғимиз боғларида ўриклар пиндиқ отиб, шўх сойлар тилга кирган. Лекин бизнинг Мирзачўлимиз ҳам Наманган боғларидан андоза олгандек безанмоқда. Бу ерда ҳамма нарса янги. Боғлар, совхоз, одамлар, ҳаммаси янги. Йўллар, уйлар ҳам. Шу сабабли бу ердаги ҳар бир ниҳол кўзга чўғдек иссиқ кўринади.

Мана, уйимиз олдидаги олма, ўрик ниҳоллари бўй чўзиб турибди. Бу йил илк бор гуллаб, ҳосилга киради. Уйғонаётган осуда далалар, узоқ-узоқларга чўзилиб кетган ниҳолларга қараб чўлга кўчиб келган биринчи кунни эслайман. Қуёш ботиши билан чўл шамоли изиллаб, эшик ва дераза ёруғларидан ичкарига чанг, қум пуркайди. Икки яшар ўғлим Аҳмаджон қўрқиб тиззамга ёпишади. «Нима зарур эди менга ёш болалар билан бу чўлу-биёбонга кўчиб келиш?», деб юрагимга ваҳима тушган, тўғриси ўзим ҳам пушаймон қилган эдим. Қайтиб кетай десам, ҳамқишлоқларим нима дейди, раис нима дейди, деган андишаларга бордим. Учқўрғон районидаги Калинин номли колхозда ишлаб юрардим. Ўша кезда бир гуруҳ йигит-қизлар ёшларни чўлга чорлашди. Қирқ кунлик келинчак эдим. Турмуш ўртоғим Валижон ҳам районимизнинг манман деган механизаторларидан. Курсда ўқиб билмаганларимни Валижондан сўраб билардим. Шундан кейин чўлга боргим, осмони баланд, бағри кенг чўлда ишлагим келиб қолди. Бу фикрни раисимиз Азимжон Шамсутдиновга айтдим.

— Сизга жавоб йўқ.

— Нега?

— Қизларимизни механизаторликка ўргатасиз. Сўнг ўйлашиб кўрамиз.

Ўттиз икки хотин-қиз менинг бошчилигимда механизаторликни ўрганишди. Сўнг барибир ўйлаганимни қилдим.

— Майли, — деди раис. — У ерларга ҳам мутахассис, ишчан одамлар керак. Биздагидан ҳам заруррок.

Мана, чўлдаги 11-совхозга кўчиб келганимизга ҳам тўрт йил бўляпти. Чўл шамолининг увиллашидан қўрқиб тиззамга ёпишган Аҳмаджон бўйи чўзилиб, дастёр бўлиб қолди. Биринчи йил 86 тонна, иккинчи йили 150 тонна пахта тердим. Ўтган йили 200 тоннадан ошди. Ҳукуматимизнинг юксак мукофоти —Ленин ордени олдим шу ерда. Мирзачўлнинг донгдор механизатори Инобат Охунова билан мусобақалашиб, ҳамқишлоқларимнинг юзини ерга қаратмадим.

Мирзагулистонимиз баҳор сепларини ёйиб безанмоқда. Деҳқонларимиз катта ҳосил тараддудини кўрмоқдалар. Мирзагулистон ёшларни чорлайди.

С. ЖЎРАЕВА,
Сирдарё областидаги 11- совхознинг механик-ҳайдовчиси.

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН

УРГАНЧ ТУҒРУҚХОНАСИНИНГ ВРАЧИ НАЗИРА ТИЛЛАЕВАГА

Азиз дугонам НАЗИРАХОН!

Сизга беҳад ҳурмат ва таъзим билан раҳмат айтиб, қалбим амрини бажо келтирмоқчиман. Чунки оғир дард ҳамла қилганида, ҳалоскор қўлингиздан шифо топганларнинг бириман. Ахир, оламда инсон ҳаётини сақлаб қолишдан кўра буюк ҳиммат, зўр жасорат борми!

Эҳтимол, бу сиз оқ халат кийганингиздан буён рўй берган юзинчи ёки мингинчи воқеадир. Мен каби талай кишиларга нажот бағишлагандирсиз. Аммо, мен умримда биринчи марта ана шундай оғир дардга дучор бўлдим. Шунда сиз дилимга далда, дардимга дармон бахш этдингиз.

... Оиламизда фарзанд кутаётган эдик. Вужудимда безовталик аломати сезилди, тўсатдан қон босимим кўтарилди. Юрак фаолияти бузилди. Аҳволим оғирлаша борди. Кўзим қоронғулашиб кетди. Бу дарддан халос бўлармиканман? Ёш умрим завол бўлмасмикин? Фарзандим нима бўларкин? Фақат ҳаётим ва оламга энди келадиган гўдак ҳақида ўйлардим.

— Тузалиб кетасиз. Қон босимини камайтириш, юракни даволаш учун бизда дори-дармон бор. Фарзандингизни ҳам омон сақлаб қоламиз.

Бу — сизнинг овозингиз эди. Тасалли бердингиз, ишонтирдингиз. Сиз ва бошқа врачлар, ҳамширалар атрофимда парвона бўлдингиз. Тиббий илмимиз қудрати, шифокорлар маҳорати ва меҳри ўз натижасини берди. Дард чекина бошлади, соғлиғим кундан-кун яхшилана борди. Сиҳат-саломат кўзим ёриб, ўғил кўрдим.

Назирахон! Сизнинг ҳамкасбларингиз ҳақида ҳам илиқ сўзлар айтишни истардим. Лидия Семёновна Чабан, Раъно Маҳмудова, Лола Юсупова, ҳамшира Вера Соболева ва бошқаларнинг инсон соғлиғи йўлидаги фидойилиги ва жонкуярлиги таҳсинга лойиқдир. Мана шу ажойиб шифокорлар хизмати туфайли кўп болали она Саодат Исаева, Хоразм Давлат педагогика институти ўқитувчиси Сора Раҳмонова, ёш аёллардан Саодат Қурёзова, Латифа Нурматова ва бошқалар сизларнинг қўлингизда сиҳат-саломатлик топдилар.

Дўстим Назирахон!

Дилдаги ташаккуримни ва самимий туйғуларимни бир кичик мактубга сиғдириш қийин, албатта, Бу ташаккурлар замирида, аввало, партия ва ҳукуматимизнинг халқ соғлиғини сақлаш тўғрисидаги оталарча ғамхўрлиги ётибди. Кейинги йилларда областимиз маркази Урганчда қатор даволаш муассасалари, янги туғруқхона, болалар касалхонаси қад кўтарди. Хоразмда ўзбек хотин-қизларидан сиз каби юзлаб врачлар, минглаб малакали медицина ходимлари ўсиб етишди. Буларнинг ҳаммаси учун, хусусан, оналар ва болалар тўғрисидаги ғамхўрлик учун жонажон Коммунистик партиямизга чин қалбдан миннатдорчилик билдирамиз.

Сизни ва барча касбдошларингизни, соғлиқ посбонларини катта байрам — 8 Март билан чин қалбдан табриклайман. Қўлингиз дард кўрмасин, умрларни узайтираверинг, азизлар!

Зевар ХУДОЙБЕРГАНОВА,
Хоразм область алоқа бошқармасининг смена инженери.

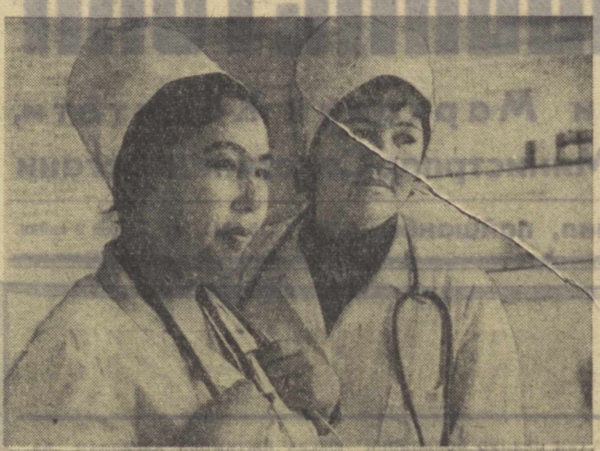

Бугун навбаҳорнинг илк айёми, чеҳралари баҳор қуёшидек порлаб турган оналаримиз, опа ва сингилларимиз, аёлларимиз байрами. Улар ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида баракали меҳнат қилмоқдалар. Уларни завод ва фабрикаларда, қурилиш ҳавозаларида, бепоён далаларимизда—халқ хўжалигининг турли жабҳаларида кўрамиз. 1. Мана, соғлиқ посбони деган шарафли номга муяссар бўлган Васила Ҳамдамова ва Людмила Рожковалар. Улар ўлка медицина илмий тадқиқот институтининг эндокринология бўлимида ишлайдилар. (юқоридан) Бу аёллар ўз ҳаётларини турли касалликларга қарши курашга бағишлашган. 2. Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг сут соғувчиси Зулфия Муҳамедова биринчи квартал планини бажариб қўйди. (юқоридан иккинчи сурат) У йил охиригача ҳар бош сигирдан 3500 килограммдан сут соғишга қарор қилган. Республикамиз шаҳар ва қишлоқлари қиёфаси тобора ўзгариб бормоқда. Бунда 16 йилдан бери Ўзбекистон шаҳар қурилишини лойиҳалаштириш илмий тадқиқот институтида ишлаётган инженер Л. Неретина ва Мамлакат Мирзоҳидоваларнинг ҳиссаси катта. 3. Қўли гул бу аёллар Қўқон ва Бухоро шаҳарларида қуриладиган янги биноларни лойиҳалаштирмоқдалар. 4. Кўкракларини орден ва медаллар безаб турган бу аёллар уч опа-сингил. Жиззах районидаги Навоий номли колхоз аъзоси Марифат Азимова ўн фарзандни, Комила Комилова 11 фарзандни, Саломат Оқилова 10 фарзандни тарбиялаб ўстирди. Бу уч қаҳрамон онанинг ўғил-қизлари ҳозир колхозда, ишлаб чиқариш корхоналари ва қурилишларда меҳнат қилмоқдалар. Бугун биз мана шу нуроний оналаримизга, опа ва сингилларимизга, аёлларимизга чексиз бахт ва ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

И. Глауберзон ва А. Тўраев фотолари.

Гулгун қисмат

Яқинда Свердлов қишлоқ Советининг жамоатчилиги Адолатхон ва Хосиятхонлар қабри атрофини обод қилишда қатнашди. Бу икки аёлнинг қисмати жуда ачинарли бўлган. Маълумки, Янгийўл районидаги Зангиота қишлоғи руҳонийлар маскани бўлган эди. Октябрь қуёши порлагандан кейин заҳматкашлар елкасига офтоб тегди. Лекин жаҳолат ботқоғига ботган кимсалар хотин-қизларнинг озодликка чиқишига қаттиқ қаршилик кўрсатдилар. Адолатхон билан Хосиятхон Зангиота қишлоғида биринчи бўлиб паранжи ташлаган, янги ҳаёт йўлига қадам қўйган аёллардан эди. Улар жаҳолат қурбони бўлишди.

Эндиликда эса ҳозирги фаровон турмушимиз, ёрқин ҳаётимиз, гулгун тақдиримиздан фахрланиб, биз хотин-қизлар совхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларида меҳнат қиляпмиз. Совхоз пахтачилик бригадаларининг бошлиқлари, механизаторлар, ўқитувчилар, врачлар — ҳамма касбдаги кишилар орасида қишлоғимиздан етишиб чиққан меҳнатсевар аёлларни учратиш мумкин. Назира Рамазонова Свердлов номли совхоз маҳаллий касаба союз ташкилотига раҳбарлик қиляпти. Шафига Аҳмедова билан Санобар Ойхўжаева совхозда бири бухгалтер, бири экономист бўлиб ишлайди. Назира Йўлдошева эса йириқ пахтачилик бригадасига бошчилик қилиб келяпти.

Хотин-қизлар район Советига, қишлоқ Советига депутатликка сайланганлар. Улар жамоат ишларини ҳам сидқидилдан бажариб, эл ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Хотин-қизлар ҳаётдан ўз ўрнини топиб, меҳнат, бахт нашидасини сураётганлигини шу мисолдан ҳам яққол кўриш мумкин. Бу фақат бир қишлоқдан, мен ўзим туғилиб-ўсган қишлоқдан келтирилган мисоллар. Республикамиздаги ҳар бир корхона ва ҳар бир қурилиш, ҳар бир хўжаликда хотин-қизлар меҳнат нашъасидан баҳраманд бўлмоқдалар.

Насибахон ЭРГАШЕВА,
Янгийўл районидаги Свердлов номли совхознинг механик-ҳайдовчиси.

Она истайдики...

Бу оила билан азалдан танишман. Бутун бир қишлоқ. Ака-ука, тоға-жиян, опа-сингил. Бири-биридан заҳматкаш, бири-бирига меҳрибон. Оила бошида Инобат опа Ортиқова. Қишлоқдагилар уни ҳурмат қилиб ая дейишади. Ўғил-қизлари, набира ва эвaралари қошида гиргиттон. Бахтли оила. Аяни болалигимдан танийман. Кўп жафолар чеккан она. Бугун — саккизинчи март куни ана шу она ҳақида ҳикоя қилмоқчиман.

Алла, болам, аллаё,
Жоним болам, аллаё,
Сен улғайиб Ватанга —
Посбон бўлгин, аллаё...

Эшикдан кириб келган Ортиқ ака кетмонига суянганича она алласини сел бўлиб тингларди. Инобат опа беланчакни тебратиб, мунгли қўшиғини оҳиста айтарди. Супада дастурхон атрофида ўғил-қизлари ғуж бўлиб ўтириб, алланарсалар ҳақида чуғурлаб гаплашардилар.

— Қандай яхши овози бор-а, — Ортиқ ака пичирлади. — Оила, жигар-гўшаларим, уҳ-ҳ, фарзандларимнинг ҳоли нима кечаркин. Ер ютгур фашист газанда, қанчадан-қанча оилани ҳонавайрон қиляпти...

Ортиқ ака шу топда фронтга, фашистларга қарши жангга отланганини, бир зумгина уйига оиласи билан хайр-хўшлашгани келгани ҳақидаги хабарни хотинига қандай қилиб айтишини билолмасди Кенжа ўғли ухлаб, алла тингач, кетмонни бир чеккага қўйди-да, супага омонатгина ўтирди. Эрининг бунчалик вақтли келганини тушунолмаган хотин ўчоқ бошига бориб овқатга уннай бошлади.

— Қани, бери кел хотин, айтадиган гапларим бор, — Ортиқ ака оғир нафас олиб аста деди.

Инобат опа юраги алла нарсани сезгандай хавотирланиб, эри ёнида тик туриб қолди

— Хотин, ўзингдан ўтар гап йўқ, ҳозир уруш... Навбат менга келди. Лаънати фашистни ер тишлатмасак... Идорадагилар билан гаплашдим. Ёрдам беришади. Ўзинг ҳам ўрнимга далага чиқасан. Мана кетмоним. Йўқлигимни сездирма. Болаларга қара, ишқилиб ўсиб-улғайишсин.

Аёлнинг киприкларида ёш ҳалқаланди. Ўғил-қизларини бирма-бир суйиб қучаётган эрига тикиларкан, томоғига алла нарса қадалгандай «қилт» этиб ютунди. Эшикдан кимдир Ортиқ акани йўқлаб чақиргандагина ўзига келди-да, қопга ҳовуч-ҳовуч жийда-туршак сола бошлади... Шу куни Ортиқ ака саккиз фарзанди билан хайрлашиб фронтга отланди.

Инобат опа эртаси куни правлениега чиқди. У эри деворга суяб кетган кетмонни кўтариб олган эди. Раис ҳам унга далда берди-да, Ортиқ ака ишлаган бригадага етаклаб келди. Шу-шу, Инобат опа пахтачилик бригадасида кетмончи бўлиб ишлай бошлади. Чигит экди, эгат олди, сув таради, ғўза чопди, пахта терди. Ишқилиб эрининг ўрнини босди, йўқлигини билдирмади. Болаларига ҳам ота, ҳам она бўлди. Правление ёрдами билан саккиз фарзандини боғчага топширди.

Орадан ярим йил ўтди. Кутилмаганда кун ора келиб турган хатларнинг кети узилиб қолди. Ҳафта ўтгач тўнғич ўғли конверт кўтариб келди. Почтальон негадир ўзи келтирмай Жўрабойдан бериб юборибди. Инобат опанинг юраги ниманидир сезгандай безовталаниб, хатни очди-да, кўз югуртирди. Кўз югуртирди-ю, «оҳ» деганча супага «шилқ» этиб тушди. Конвертдаги «қора хат» эди. Ортиқ ака Сталинград шаҳри учун жангларда ҳалок бўлган эди. Инобат опа шу куни аза очди... Шу оғир дамларда меҳнат онанинг ҳамдарди ва юпанчиғи бўлиб қолди. Ўзини иш билан овутди.

Орадан 30 йил ўтди. Инобат опа ҳозир ая бўлиб қолди. Уни Чуст районидаги «Ленин йўли» колхози меҳнат аҳли севиб, ҳурматлаб ая дейди. Ота ўрнида ота, она ўрнида оналик қилган аянинг фарзандлари етилди. Хўжахон ҳозир колхознинг донгдор механизатори. Жўрабой шофер, Ҳадича, Сорахон, Саломатхонлар кўп болали оналар... Ҳабиба, Ҳанифа, Санобархонлар аянинг қўлидан ишини олиб, унинг ўрнига бригадада пахта етиштиришяпти. Инобат ая Ортиқова ҳозир пенсионер. Ҳалол меҳнати туфайли бригада бошлиғи даражасигача кўтарилди. КПСС сафига кирди. Кексалигига қарамай ҳозир ҳам ҳормай-толмай ишлаяпти. Колхоз аёллари уни хотин-қизлар Советининг раислигига сайлашди. Уни гоҳ далада, гоҳ маҳалла-кўйда, гоҳ болалар орасида учратаман. Эллик икки набираси, саккиз фарзанди тез-тез йиғилиб, аяни кўргани келиб туришади. Шунда Инобат ая набиралари бошини силаркан, хаёли алла қаёқларга оқади. Бахтли бўлинглар, дадажонларингиз ҳамиша ёнингизда бўлишсин. Сира-сира уруш бўлмасин. Урушнинг оти ўчсин бу дунёдан, дейди пичирлаб. Она тинчликни, фақат тинчликни истайди... Ҳа, дунёда фақат тинчлик бўлсин...

Ҳ. ТОШМАТОВ.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

◆ Совет Иттифоқидаги 16 ёшдан 54 ёшгача бўлган ҳар юз аёлдан тахминан 80 таси ё ишлайди, ёки ўқийди.

◆ Ҳозирги вақтда халқ хўжалигида ишлаб турган жами ишчи ва хизматчиларнинг 51 проценти хотин-қизлардан иборат. Хотин-қизлар савдо, умумий овқатланиш, материал-техника таъминоти ва уни сотиш билан шуғулланиш соҳасида ишловчиларнинг 77 процентини, коммунал хўжалик ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасида ишловчиларнинг эса 54 процентини ташкил этади.

◆ Революциядан олдин Россияда хотинлар ва болаларга хизмат кўрсатувчи 9 та консультация бўлган бўлса, 1940 йилда хотин-қизлар консультацияси, болалар поликлиникаси ва амбулаториялари сони 8600 га етди. 1972 йилда эса 21 мингтадан ошиб кетди ёки 1940 йилдагига нисбатан, 2,5 баравар кўпайди.

◆ Оналарга нафақалар тўлаш ва болаларга хизмат кўрсатиш учун СССР Давлат бюджетидан қилинаётган харажатлар 1971 йилда 1940 йилдагига нисбатан 9,6 баравар кўпайди.

◆ Революциядан олдинги Россияда хотин-қизлардан иборат врачлар 2800 киши эди, ёки жами врачларнинг 10 процентини ташкил этарди. 1972 йилда жами врачларнинг 528 мингтаси ёки 72 проценти хотин-қизлардан иборат бўлди.

◆ Халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма соҳаларидаги муваффақиятлари ва ютуқлари учун, шунингдек Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган жасорати ва мардликлари учун шонли хотин-қизларимизга 1 миллион 726 мингта орден ва медаллар топширилди. Шу орденлардан 1 миллион 406 мингтаси меҳнатдаги катта хизматлари учун берилди. 4497 хотин-қиз Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига эга, хотин-қизлардан 24 киши иккинчи марта «Ўроқ ва Болға» олтин медалига сазовор бўлди, 91 аёл эса Совет Иттифоқи Қаҳрамонидир.

◆ Хотин-қизлардан 500 га яқини фан ва техника, адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин ҳамда Давлат мукофотларининг лауреатларидир.

АЁЛЛАРНИ ҚАДРЛАНГ

(Р. ГАМЗАТОВГА)

Рамз БОБОЖОН,
СССР Давлат мукофоти лауреати.

Хотинларни севинг,
эркаланг,
авайланг,
Ҳей!
Ҳамжинсларим,
дўстларим,
эркаклар —
Арслон юраклар!
Сизга маслаҳат:
Бир умрлик
малика сайланг,
Маликасиз на шоҳлик бор,
на салтанат...
Инсон умри
наҳотки, ночор!
Ожизми муҳаббат?!
Асло!
Кўркамликда баҳор,
Улканликда
бепоён диёр...
Шундай!
Ерқинликда кундай...
Забт этинг шиддаткор!
Хотин қалби ўзи бир давлат:
Ўз элчилари,
Айғоқчилари,
Қароқчилари,
Жарчилари,
гулчилари,
Посбонлари,
Сарбонлари бор...
Балки бир хилқат:
Ўзи — гўзаллик,
Сўзи — ғазаллик,
Рўзи — азаллик...
Сочлари толим-толим
Хотинлар
қурилишда ғиштчи,
Космосда қаҳрамон,
Ҳизрни йўқласанг,
ўзлари Ҳизр...
Ишчи,
деҳқон,
олим,
министр...
Хотин — она,
сингил,
эгачи...
Хотин — дўст,
маҳрам,
Дардга малҳам,
Рўзгорга бош-қош,
Йўлда йўлдош,
умрдош...
Аммо,
хираланса севги ҳилоласи,
Бебурд,
бевафо —
Ҳирс кўтарса бош,
Синса кўнгил пиёласи,
Уддалолмас ҳатто
чеғачи!
Севги — синоқ,
Севги — қийноқ,
Севги — бахт,
фироқ...
Севги синоғидан ўтмаган
ким бор?!
Қалб — парвона,
шундай дейдилар,
Севги — ўт,
чироғ...
Ким куймаган — қайси ёр,
дилдор...
Хотинлар!
Хотинлар!
Сизни
ким севмаган...
ким илҳомланмаган,
Лутфийми,
Навоий,
Пушкинми,
Ҳофиз!..
Сизга
ким қараган бепарво,
беҳис,
Жозибада —
нуқтаи олий...
Йўқ!
Ҳали битмаган,
тамомланмаган,
Сизга бағишланган,
сизни куйлаган
На шеър,
на достон...
Ҳамон
ошиқлар қул,
Шоирлар ошиқ,
жумладан, Расул...
Ҳей!
Ҳамжинсларим,
дўстларим, эркаклар —
Арслон юраклар!
Хотинларни авайланг,
эъзозланг,
бахтин сўроқланг,
Ҳатто,
керак бўлса ёқланг,
Балолардан сақланг,
Севинг,
ардоқланг!
1973.

ҚАЛБ ТАШАККУРИ

ВЕНГЕР ҲАЙКАЛТАРОШИНИНГ ТУҲФАСИ

УЛКАН НУР БУЛОҒИ

СОВЕТ ИТТИФОҚИ УЧУН КЕМА

РЕВОЛЮЦИЯ БЕРГАН БАХТ

ҒАРБДА ВАЛЮТА ТАЛВАСАСИ

СИНФИЙ ЖАНГЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

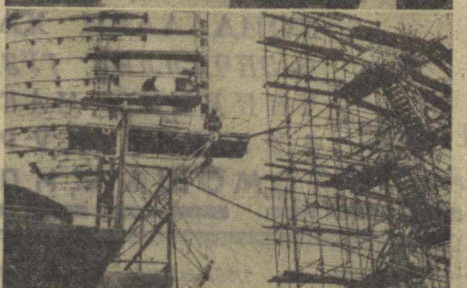

«Бобов дол» энергетика комплекси Болгария олтинчи беш йиллигининг энг йирик саноат объектларидан биридир. Унинг қурилишида СССР, ГДР, Венгрия ва Польша қатнашмоқда. Биринчи суратда қурилишда ишлашган поляк инженерлари Б. Явольский, Т. Павлов, Д. Гжешикларни кўриб турибсиз. Иккинчи суратда эса Польшада тикланаётган «Мария» атом реактори қурилиши тасвирланган. Таниқли поляк олими Мария Складовская-Кюри номи билан аталиб, Варшава яқинида қурилаётган бу иншоотни тиклашда совет олимлари ва инженерлари ҳам иштирок этмоқдалар.

БТА — ЦАФ — ТАСС фотолари.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГУЛЛАР ХИЁБОНИДА ЁДГОРЛИК

Яқин кунлар ичида Польшанинг жанубидаги Гливице шаҳридан Краковга фахрли юк жўнатилади. Махсус темир йўл платформасида Владимир Ильич Лениннинг бронза ҳайкали йўлга чиқади. Олтмиш еттита бўлакчадан иборат бу ёдгорликни монтажчилар Краковнинг Янги Гута районидаги Гуллар хиёбонида бирлаштирадилар. Ҳайкални таниқли поляк ҳайкалтароши, Краков рассомлар академиясининг ректори Мариан Конечни ишлаган.

СОВЕТ ДИПЛОМИ БИЛАН

Болгариялик 5500 йигит ва қиз Совет Иттифоқида олий маълумот олишди. Уларнинг учдан бир қисми техника билим юртларини тугалладилар. Ҳозирги кунда бу юқори малакали мутахассислар Болгария Халқ Республикаси экономикасининг турли тармоқларида ишлашмоқда. Болгариялик олимлардан 700 га яқин киши фан кандидати ва доктори унвонини Совет Иттифоқида олишди.

«ТИСА» ТОК БЕРАДИ

Венгриянинг Ленинварош шаҳри яқинида «Тиса» иссиқлик электр станцияси қурилаётир. Ҳозирданоқ шаҳарни бўлажак энергетика манбаи билан боғловчи темир йўл шохобчаларини улашга киришилди. «Тиса»нинг 3500 қурувчиси ҳар бирининг қуввати 215 мегаватт бўлган тўртта блокни бирин-кетин ишга туширадилар.

ДАРЁ ВА ДЕНГИЗЛАР УЧУН

Югославиянинг кемасозлик устахонасида Совет Иттифоқи учун мўлжалланган навбатдаги кеманинг қурилиши тугай деб қолди. Бу кема океанларда сузадиган лайнерларни портларда шатакка олиш ҳамда денгиз причалларида турли ишларни бажаришга мўлжалланган. Энг замонавий асбоб-ускуна билан жиҳозланган бу кемани беш кишидан иборат экипаж бошқаради.

БОТАНИКА БОҒИ

Германия Демократик Республикасининг жанубидаги Оберхов курорт районида янги ботаника боғи барпо этиш мўлжалланяпти. Бу ердаги 12 гектарли майдонга тоғларда ўсадиган хилма-хил дарахт ниҳоллари ўтқазилади. ГДР тасвирий санъат ходимлари союзининг вакиллари ҳозирданоқ боғни барпо этишга киришдилар. Янги ботаника боғига тоғ қарағайи, қайин ва бошқа хил дарахт кўчатлари ўтқазила бошланди. (АПН).

ЧССР ПРЕЗИДЕНТИНИ САЙЛАШ ОЛДИДАН

ПРАГА, 6 март. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикаси президентининг ваколатлари муддати 1973 йилнинг март ойида тугайди. Шу муносабат билан бугун ЧССР Федерал мажлисининг Президиуми 22 мартда ЧССР Федерал мажлисининг халқ палатаси билан миллатлар палатасининг қўшма мажлисини чақиришга қарор қилди. Бу қўшма мажлисда республика президенти сайланади.

Чехословакия федерацияси тўғрисидаги конституцион қонунга мувофиқ ЧССР Президенти ЧССР Федерал мажлиси ҳар иккала палатасининг қўшма мажлисида сайланади.

Бугун Федерал мажлис халқ палатаси ва миллатлар палатаси президиумларининг ҳам мажлиси бўлиб ўтди. Шу иккала палата президиумлари 21 мартда палаталарнинг алоҳида-алоҳида мажлисларини чақиришга қарор қилишди.

Совет кишиси чет элда

ДЎСТЛИК ҲАЙКАЛИ

Улкан ҳаво лайнери «ИЛ-18» Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилган Қобул аэропортидан Тошкент томон кўтарилгач, кузатувчилар бирин-кетин ҳашаматли аэровокзал биносидан чиқа бошлашди. Баланд бўйли, буғдой ранг, 20 ёшлар чамасидаги йигит мен билан саломлашди-да:

— Сиз Совет Иттифоқидан келган мутахассислар таржимони эмасмисиз? — деб сўради. У кулиб турган бўлса ҳам нимагадир ғамгинроқ кўринарди. Узун киприклари орасида қалқиган ёшни салласининг учи билан оҳистагина артиб, чўнтагидан кичик бир суратни олиб менга кўрсатди.

— Мен устозимни Тошкентга кузатиб қўйдим. Мана шу дўппи кийган киши андижонлик инженер Сотиболди Жўраев бўладилар. У киши менга гидромеханиклик касбини ўргатдилар. Уч йил давомида инженер соҳиб ўнлаб афғон ёшларини хилма-хил ҳунар эгаси қилдилар, отамиздек тарбияладилар...

Бу йигит Афғонистоннинг Ғазна вилоятида Ўзбекистон Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги мутахассислари ёрдамида қурилаётган «Сарде» ирригация системасида ишлаётган қандаҳорлик Муҳаммад Анвар экан. У юзлаб ўз тенгдошлари билан ҳажми 269 миллион куб метр бўлган «Сарде» сув омборини қуришда фаол қатнашган. Эндиликда Андар водийсида ўзлаштирилган 25791 гектар янги ерга сув элтувчи 50 километрлик магистраль канал қурилишида фидокорона меҳнат қилаётир. Муҳаммад Анвар деҳқон ўғли. Отабоболари асрлаб лалми деҳқончилик билан шуғулланиб кун кечирганлар. Лекин охирги ўн йил ичида узлуксиз давом этиб келаётган қурғоқчилик Афғонистондаги миллионлаб деҳқонларни хонавайрон қилди. Аҳолини ғалла билан таъминлаш масаласи ҳозирги кунда мамлакат иқтисодий ҳаётидаги энг муҳим проблемалардан бирига айланди. Бу масалани муваффақиятли ҳал қилиш учун мамлакатдаги бор сув ресурсларидан тўла фойдаланиш ва суғориладиган экин майдонларини кенгайтириш зарур эди. Афғонистон ҳукумати бу борада анчагина ишларни амалга оширди. Лекин мамлакатда мутахассислар етишмаслиги ишнинг муваффақиятли бажарилишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Шу сабабли Афғонистон шароитида ҳар бир янги малакали мутахассиснинг тайёрланиши муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган воқеадир. Бу ишда ҳамкорлик қилаётганлар афғон ҳукумати ва халқининг ҳурмат-олқишига сазовор бўлмоқда.

Муҳаммад Анварнинг ўзбекистонлик С. Жўраев ва бошқа совет кишилари шаънига айтган сўзлари каби миннатдорчилик туйғуларини Афғонистонда жуда кўп эшитдик. Чунки совет кишилари Афғонистонга, иқтисодий қолоқликдан қутулиш соҳасидагина эмас, балки миллий кадрлар тайёрлашда ҳам ёрдам бермоқдалар. Афғонистон ҳукуматининг расмий маълумотларига кўра, Совет Иттифоқи ёрдамида 1972 йилнинг декабрь ойигача мамлакатда 55 та муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган объектлар қуриб ишга туширилган. Қобулдаги уй-жой қурилиш комбинати, автомобиль ремонти ва нон заводлари, элеватор, аэропорт, политехника институти, Наглу гидроэлектр станцияси, Жалолобод ирригация комплекси ва консерва заводи, Мозоришарифдаги азот ўғитлари комбинати, Кушка — Ҳирот — Қандоҳор—Саланг автомобиль магистраль йўллари, Шерхон порти, «Сарде» сув омбори шулар жумласидандир.

Бу иншоотларни қуришда Ўзбекистон мутахассисларининг ҳиссаси ҳам салмоқлидир. Афғонистон планлаштириш министри, доктор Абдулвоҳид Саробий жаноблари айтганидек, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ва ирригация иншоотлари қуришда жаҳонга донги кетган Ўзбекистон аҳолини қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан таъминлаш ва мамлакатда мустаҳкам ғалла, мева базаси яратиш проблемасини ҳал қилишда Афғонистонга катта ёрдам кўрсатмоқда.

Афғонистон Жамоат ишлари министрлигининг илтимоси билан Тошкентдаги «Средазгипроводхлопок» лойиҳа институти ходимлари Афғонистон чўлларини ўзлаштириш борасида қидириш ишлари олиб бориб, бир неча қишлоқ хўжалиги объектлари ва ирригация иншоотлари қуриш ҳақида тавсиянома ва лойиҳалар тайёрлаб беришди. Шу ҳужжатлар асосида Нангаҳорда асрлар бўйи бекор ётган чўлу биёбонлар ўзлаштирилиб, Жалолобод водийсида «Ғозиобод», «Ҳадда» давлат фермалари бунёд этилди. Бу фермаларда етиштирилаётган мандарин, апельсин, хурмо ва зайтун мевалари мамлакат ички бозорини таъминлабгина қолмай, Афғонистондан ташқарига, шу жумладан СССРга ҳам чиқарилмоқда. «Янги фермалардан олинган дастлабки маҳсулотни, — деди биз билан суҳбатда Жалолобод мева-консервалаш заводининг мастери Абдулҳамид Жайлоний, — Совет Иттифоқидаги устозларимизга, чўлни бўстонга айлантирган ўзбекистонлик дўстларимизга жўнатамиз».

Ўзбекистонлик мутахассислар Афғонистонда иқлим шароити ниҳоятда оғир, денгиз сатҳидан 2 минг метр баландликдаги Андар водийсининг инсон қадами етмаган чўлларни ўзлаштириб, «Сарде» ирригация системасини қуришда мисли кўрилмаган жасорат кўрсатишди. Бу ерга дастлаб келган инженерларнинг айтишича, 10 йилча илгари Сардеда ичмоққа сув, яшамоққа жой ҳам йўқ эди. Андарнинг энг кексаси 97 ёшлик Боғчагул биз билан суҳбатда шундай деди:

— Ростини айтсам, ўзбекистонлик геолог, топограф, гидротехниклар келиб иш бошлаганларида фақат биз эмас, ҳатто кўчманчиларнинг қабила бошлиқлари ҳам мутахассислар устидан кулишар ва улар меҳнатини беҳуда уриниш деб ўйлардилар. Мана қисқа вақт ичида дўстлик, беғараз ёрдам Андар қиёфасини бутунлай ўзгартирди. Ҳозирги кунда «Сарде» чинакам шаҳарчага айланиб қолди. Икки қаватли маъмурий бино, кинотеатр, мактаб, стадион, ошхона, магазин, медицина пункти, ясли ва болалар боғчаси, кутубхона, меҳмонхона, замонавий уй-жой бинолари, радио, телефон, электр станциялари, машина ремонти устахоналари ишлаб турибди.

— Объектни қуриш жараёнида, — дейди қурилишнинг бош мутахассиси каттақўрғонлик Давлат Ямбўлатов, — биз маҳаллий ёшлардан малакали ишчилар тайёрлашга алоҳида эътибор бердик. Қурилиш бошланишидан то 1973 йилнинг февраль ойига қадар «Сарде» объектида бульдозерчи, экскаваторчи, шофёр, слесарь, ғишт терувчи, дурадгор, тракторчи, токарь, электр пайвандчи, гидротехник, тапограф ва бошқа касбдаги 1982 мутахассис тайёрланди.

Афғон халқида: «Меҳнат қилиб ҳайкал қурдир ё бўлмаса шогирд қолдир» деган мақол бор. Совет инженер ва техниклари ўзларининг кўп қиррали меҳнат фаолиятларида ҳайкалдан кўра миллий кадрлар тайёрлаш, шогирд қолдиришни афзал кўрдилар. Улар СССР — Афғонистон иқтисодий, маданий ва техникавий ҳамкорлигининг дастлабки кунларидан бошлаб 1973 йилгача Афғонистон халқ хўжалиги учун 55918 малакали ишчи ва ходимлар тайёрладилар, чинакам дўстлик ҳайкали ўрнатдилар. Ривожланаётган Афғонистон саноати ва қишлоқ хўжалиги учун яна кўплаб янги мутахассислар керак. Уларни тайёрлашда бошқа совет республикалари қатори Ўзбекистон ҳам дўст афғон халқига катта ёрдам бермоқда.

Т. РЎЗИЕВ,
Қобул — Тошкент.

АВИАЦИЯ ҲАЛОКАТИ

ПАРИЖ, 6 март. (ТАСС). Франциянинг Нант шаҳри яқинида катта авиация ҳалокати юз берди. Испаниянинг «Иберия» авиакампаниясига қарашли «ДС-9» маркали самолёт осмонда Испаниянинг бошқа бир «Спантакс» авиакампаниясига қарашли «Коронадо» самолёти билан тўқнашиб кетди. Информация агентликларининг хабар беришича, ичида 60 пассажири ва 7 экипаж аъзоси бўлган «ДС-9» самолёти ҳавода портлаб кетган ва унинг ёниб турган парчалари Нант районидаги кичкина қишлоқдан бир километр берига тушган. Иккинчи самолёт Коньяк шаҳридаги аэродромга қўнишга муваффақ бўлган. Франция миллий мудофаа ва транспорт министрлиги ҳалокат сабабларини текшириш учун махсус комиссия тузган.

МИЛЛИЙ БАНК ТАЪСИС ЭТИЛДИ

ЛАГОС, 6 март. (ТАСС). Нигерия саноат ва савдо банкининг таъсис этилишидан мақсад — миллий саноат ва савдони ривожлантиришга кўмаклашишдан иборат. Ҳукуматнинг қарорига биноан янги банк 50 миллион найра (75 миллион долларга яқин) дастлабки капитал билан таъсис этилади ва ўз муомаласини 1973 йилнинг 1 апрелидан бошлайди. Нигерия ҳукумати банкнинг 60 процент акцияли капиталини назорат қилиб туради.

ЁРҚИН ЙЎЛ

Аёл-заҳматкаш, аёл-она! Оқ сут бериб ўстирган онасини ким илиқ сўзлар билан тилга олмайди дейсиз. Лекин тарихнинг гувоҳлик беришича, узоқ асрлар давомида кўпгина мамлакатларда аёллар ҳуқуқсиз бўлганлар. Шуниси қувончлики, монгол аёллари учун ҳуқуқсизлик аянчли ўтмиш бўлиб қолди. Биз 1921 йилги революция туфайли Осиёда биринчилар қатори сиёсий, иқтисодий ва гражданлик жиҳатидан эркаклар билан тенг ҳуқуқли бўлганлигимиздан фахрланамиз.

Халқ ҳокимияти йилларида монгол хотин-қизларининг ижтимоий аҳволи тубдан ўзгарди. Ҳозирги пайтда давлат ҳокимиятининг олий органи — Олий Халқ Хурали депутатларининг 22 проценти, маҳаллий хураллар депутатларининг 29 проценти хотин-қизлардир.

Монголиялик хотин-қизлар ўзи хоҳлаган касбни танлашга, ўз меҳнати учун эркаклар билан баробар ҳақ олиш ҳуқуқига эга. Масалан, мамлакатимиздаги энг йирик Улан-Батор саноат комбинатида ишлаётганларнинг 57 проценти хотин-қизлардир. Улардан 215 киши раҳбар лавозимларни, 10 киши директор, директор ўринбосари ва шу комбинат заводларининг бош инженерлари лавозимларини эгаллаб турибдилар. 121 киши олий ўқув юртларида сиртдан ўқишаётир.

Хотин-қизларни кўп асрлик социал-иқтисодий зулмдан озод этиш ёш халқ давлатининг энг дастлабки тадбирларидан бири бўлди. 1924 йилда қабул қилинган Монголия Халқ Республикасининг биринчи конституцияси хотин-қизларни эркаклар билан тенг ҳуқуқли қилиб қўйди. 1925 йилда эса Монголия тарихида биринчи марта келиннинг розилигисиз никоҳлар бекор қилинди. Партия ва ҳукуматимиз хотин-қизларга маориф ва маданият учун кенг йўл очиб бериш борасида каттагина ишларни амалга оширди.

Хотин-қизлар мамлакат ижтимоий ҳаётида фаол қатнашмоқдалар. Монголия Халқ Революцион партияси аъзоларининг 20 проценти, Монголия революцион ёшлар союзи аъзоларининг 46 проценти, Монголия касаба союзлари аъзоларининг 43 проценти хотин-қизлардир.

Монголия хотин-қизлар комитети 1923 йилда тузилган эди. Ҳозир у йирик жамоат ташкилотига айланди. Бу ташкилот хотин-қизларни ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этиш, маданий-тарбиявий ишлар олиб бориш, болалар тарбиясига ёрдам кўрсатишга даъват этилган.

Сономин УДВАЛ,
Монголия хотин-қизлар комитетининг раиси. (АПН).

ЯПОНИЯ меҳнаткашларининг баҳорги юришлари бу йил одатдагидан анча барвақт бошланди. Улар иқтисодий аҳволнинг яхшиланиши билан бир қаторда ишчиларга забастовка эркинлиги берилишини, япон-америка хавфсизлик битимларининг бекор қилинишини ҳам талаб қилмоқдалар. Мамлакатнинг ҳукмрон доиралари меҳнаткашларнинг баҳорги юришларига тўсқинлик қилиш учун 16 мингдан зиёд касаба союз активларини ишдан бўшатдилар ва бошқа маъмурий чора кўрдилар. Шунга қарамай, япон меҳнаткашлари ўз ҳуқуқлари учун курашни давом эттирмоқдалар. Суратда: газета босмахонаси ишчилари касаба союз активларининг ишдан бўшатилишига қарши норозилик билдирмоқдалар.

Жапан Пресс — ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

НЬЮ-ЙОРК. Бу ерда Тель-Авивнинг қўшни араб давлатларига нисбатан экспансионистик сиёсатига қарши оммавий норозилик намойиши бўлиб ўтди. Нью-Йоркнинг Исроил бош министри Г. Меир турган «Хилтон» меҳмонхонаси биноси олдига тўпланган намойишчилар «Исроил, босиб олинган ерлардан жўнаб қол», «Исроил агрессорларига ҳарбий ёрдам бериш тўхтатилсин», «Араб давлатларининг иши тантана қилади!» деган плакатларни кўтариб ўтдилар.

◆ САНТЬЯГО. Чили пойтахтида Чили билан Куба ўртасида 1973 йилда физкультура ва спорт соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим имзоланди. Битим спортнинг турли соҳалари бўйича мутахассислар айирбошлашни, шунингдек ҳар икки мамлакат спортчилари ўртасида мусобақалар ўтказишни кўзда тутади.

◆ ҚОҲИРА. Шу кунларда Мисрнинг қуйи районлари одатдагидан ташқари совуб кетди. Кўп асрлардан бери биринчи марта Урта денгиз бўйидаги Искандария шаҳрида қор ёғди ва транспорт ҳаракатини тамомила тўхтатиб қўйди.

Искандариядан анча жануброқдаги Қоҳирада ушбу район учун совуқ ҳаво бўлмоқда. Симоб устуни Цельсий ҳисоби билан 10 даражадан кўтариладиган кунлар камдан-кам бўлмоқда.

◆ ВАШИНГТОН. Президент Р. Никсон шарқ билан ғарб ўртасидаги савдо сиёсати юзасидан комиссия тузилганлигини эълон қилди. Комиссия раиси қилиб молия министри Ж. Шульц, раис ўринбосари қилиб савдо министри Ф. Дент тайинланди. Булардан ташқари комиссия составига давлат секретари У. Рожерс, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер, президентнинг халқаро иқтисодий ишлар бўйича ёрдамчиси П. Флэниган, савдо-сотиқ соҳасида олиб бориладиган музокараларда президентнинг махсус вакили У. Эберли ҳам киритилди.

(ТАСС).

ТИНЧ ЯШАЙ ДЕСАНГ...

ХАЛҚАРО ФЕЛЬЕТОН

— Салом, жаноб сенатор! Мен журналистман. Ижозат берсангиз, сизга бир неча савол билан мурожаат қилмоқчиман...

— Ҳа, оқни қора қилиб кўрсатувчилардан-ман, денг...

— Кечирасиз, жаноб сенатор. Лекин мен бу фикрингизга бироз тузатиш киритмоқчиман. Бизнинг фаровон Америка Қўшма Штатларимизда ирқий камситиш ҳукм сурмоқда. Шундай экан, сиз билан менинг қорани оқ қилиб, оқни эса қора қилиб кўрсатишимизга ҳожат ҳам йўқ.

— Бемаъни гапларингизни қўйинг-у, саволингизни беринг.

— Сэр, сиз гражданларимиздаги ўлим ваҳимаси масаласини ўрганаётган комиссия аъзосисиз, шундайми?

— Жуда тўғри. Дарвоқе комиссиянинг мажлиси 15 минутдан кейин бошланади.

— Газетамизнинг ўқувчилари комиссиянгизнинг программ баёноти ва хулосаларини сабрсизлик билан кутишяпти. Ана шу хулосаларда қайси проблемаларга тўхталиб ўтишингиз ҳақида қисқача гапириб беролмайсизми?

— Марҳамат, лекин шуни эсда тутингки, сўзларимга бошқача маъно беришни ман этаман! Ҳозирги пайтда бизнинг комиссиямиз Дэвид ва Холли Франклар тайёрлаган докладни ўрганишяпти. Доклад авторлари ўттиз бешта штатнинг аҳолисидан сўраб чиқиб, гражданларимизнинг 70 проценти ўғирлаш ёки ўлдириб кетиш хавфи остида яшаяпти, деган хулосага келишди...

— Лекин бунинг ҳеч қанақа янгилиги йўқ. Чунки қўрқув, ваҳима — турмуш тарзимизнинг асосини ташкил этади...

— Сўзимни бўлманг! Ҳозир бизнинг комиссиямиз гражданларимизни ўлим ваҳимасидан қай тарзда халос этиш устида бош қотиряпти. Дэвид ва Холли Франклар ўтказган тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, жиноят йирик ва ўрта шаҳарларда айниқса кучайиб кетган. Федерал комиссиянинг маълумотларига кўра, бизнинг жамиятимизда ўтган йили 18 минг киши жиноятчилар қўлидан ҳалок бўлган. Биргина Нью-Йоркнинг ўзида бутун Ғарбий Европада содир бўлаётганичалик жиноят қилинмоқда...

— Жуда соз! Демак, биз яна жаҳон рекорди қўйибмиз-да!

— Сўзимни бўлманг, дедим-ку, сизга! Бизнинг ягона мақсадимиз — ўлим ваҳимасидан кишиларни қандай қилиб қутқариш мумкинлигини бутун дунёга кўрсатиб яна бир рекорд қўйишдир. Дэвид ва Холли Франкларнинг тавсияномаларига биноан комиссиямиз ҳозир программ баёнот тайёрлашга киришди. Бу баёнот арзон нархда барча гражданларга берилади. Биз шуни аниқладикки, агар кишиларни ташқи муҳитдан бутунлай тўсиб қўйсак, уларнинг хавфсизлиги анча ошади. Бунинг учун барча уй-жой кварталлари атрофини ҳимоя деворлари билан ўраб олиш, ичкарига фақат махсус рухсатнома билан киритиш таклиф этилади. Масалан, Калифорнияда 125 уйли қишлоқ қурилиб, унинг атрофи чуқурлиги 10 метр келадиган кенг ҳандак билан ўраб олинди. Бу қишлоққа жуда ҳушёрлик билан қўриқланаётган кўприк орқалигина ўтиш мумкин.

— Хавфсизлик учун шу чораларнинг ўзи етарлимикин?

— Албатта йўқ, комиссиямиз юқоридаги тавсияга қўшимча равишда ҳар бир оилага яна иккитадан пулемёт, керагича қўл гранатаси, шунингдек, қамал қилинадиган тақдирда икки ойга етадиган озиқ-овқат ғамлаб олишни ҳам таклиф қилади. Бундан ташқари, комиссия шаҳар аҳолисининг иложи борича тезроқ қишлоққа кўчиб ўтишларини таклиф этади. Чунки қишлоқларда ҳимоя иншоотлари қуриш анча осон. Шу тариқа биз йўл-йўлакай аҳолини шаҳардан қишлоққа кўчириш проблемасини ҳам ҳал қиламиз. Мен шунга қатъий аминманки, ушбу программанинг амалга оширилиши гражданларимизнинг ўлим ваҳимасини қарийб ўттиз процентга камайтиради. Яна саволларингиз борми?

— Бор, жаноб сенатор. Сиз камбағалликка қарши кураш комиссиясининг ҳам аъзосисиз, шекилли?

— Ҳа, аъзосиман. Ҳозир шундай кураш олиб борилялти.

— Жуда соз! 1973 йилнинг 8 январида Янги Орлеанда жанжал чиқиб унда отишма ҳам бўлган эди. Ана шу отишма пайтида 7 киши ўлди ва 20 га яқин киши жароҳатланди. Шунга қарамай полиция бу воқеадан марказни бутунлай тўсиб қўйди. Шу маълумотлар тўғрими?

— Ҳа, штатнинг юстиция министри кулбаларда яшовчи лаънати негрлар ва бошқа бошбошдоқ кишилар қўлларига қурол олганини хабар қилди. Қўзғолонни бостириш учун ҳодиса юз берган жойга дарҳол юзлаб полициячи ва икки жанговар вертолёт ташланди. Юстиция министри ҳатто полициячилардан қўзғолон кўтарганларни йўқ қилиб юбориш учун заҳарли газ ва портловчи моддалардан нега фойдаланилмаганлиги тўғрисида ёзма жавоб беришни талаб қилди... Яна нимани билмоқчисиз?

— Фақат битта савол, жаноб сенатор. Янги Орлеандаги қонли қирғин «Камбағалликка қарши кураш» номи билан машҳур бўлган улкан операциянинг бир қисми эмасми?..

— Худди шундай. Лекин сиз нимага тиржайяпсиз?

— Йў-ғе, мен бир нарсани ўйлаб қолдим. Менимча, Янги Орлеанда бойлар билан камбағаллар ўртасида тўқнашув бўлган эди. Қисқача қилиб айтганда, камбағалларга қарши уруш...

— Сиз газетачилар чиндан ҳам калтафаҳм бўларкансизлар. Камбағалларга қарши уруш айни пайтда камбағалликка қарши кураш эканини наҳотки тушунмасангиз?! Энг сўнгги камбағал йўқотилганидан кейингина қашшоқликни бутунлай тугатдик, десак бўлади. Қўрғошин ва бомбалар бу соҳада энг ишончли восита. Энди етар, мен кетишим керак. Комиссиянинг мажлиси бошланяпти. Мен унда гражданларимизни ўлим ваҳимасидан қутқариш ҳақидаги хулосалар қачон муҳокама қилиниши кераклиги тўғрисида нутқ сўзлашим керак.

— Минг бор ташаккур, жаноб сенатор! Дарвоқе, мен ҳам шошишим керак. Дарҳол бориб уйимнинг атрофида ҳандак қазимасам бўлмайди, чунки рафиқам камбағаллигимиздан шикоят қилгани қилган.

Мартти ЛАРНИ.
(АПН).

Шу кунларда республикамизнинг йирик ирригация гиганти— Тахиатош гидроузели қурилишида иш қизғин. «Таҳиаташгидроэнергострой» бошқармаси механизаторлари дарё сувини тўсишга киришдилар. В. И. Ленин туғилган кун—22 апрелга қадар бу улкан ишлар тугалланиб, Тахиатош гидроузели ишга тушади. Суратда: Тахиатош гидроузелининг тўғони.

Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ҲАРБИЙ ҚУРУВЧИ

Баҳодир Тошкент медицина билим юртида таҳсил кўраётган чоғларида Совет Армияси сафида ғишт терувчи бўлуб хизмат қилишини хаёлига ҳам келтирмаган эди.

Ҳарбий қисмда бир группа ёш солдатларга ғишт терувчилик касбини ўрганиш лозимлиги айтилди. Ана шулар орасида Баҳодир Раҳимов ҳам бор эди. Уралнинг аччиқ изғиринли кунларида бўлинма ҳарбий қурувчилари иш бошладилар. Баҳодир ҳам ғишт теришга киришди. У бу ҳунарнинг оддий сирларини ҳам билмасди. Йигитнинг терган ғиштларига разм солган бошлиқ сифатни эсдан чиқармасликни эслатди ва охирги қаторни қайта теришни буюрди.

— Сифат, сифат! — норози оҳангда такрорлади Баҳодир. Сифатга эътибор бериб иш унумини унутмаслик керак!..

—Тўғри, — унинг гапини бўлди бошлиқ. Лекин сифат ҳам асосий масалалардан бири—деди-да, мастерокни олиб ғишт теришга киришди.

Мен ҳам ҳарбий хизматни бошлаган кезларим сенга ўхшаб ғишт териш «санъати»дан бехабар эдим. Бугун эса тўртинчи разрядли ғишт терувчиман. Баҳодир мовий кўз бу йигитнинг тез ва соз ғишт теришини бир зум ҳавас билан кузатди...

Ана шу воқеага ҳам бир йилдан ошди. Ўтган муддат ичида Баҳодир ва унинг сафдошлари ғишт териш сирларини ўргандилар. Ҳозир уларнинг кўпчилиги разрядли ғишт терувчилар. Бригада аъзолари ССР Иттифоқи ташкил этилган куннинг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида фаол иштирок этиб, коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номни олишга муяссар бўлдилар.

И. ЖОНУЗОҚОВ.

ПАЗАНДА СОЛДАТ

Эргашжон асли Пайариқ районининг Челак қишлоғидан. У Совет Армияси сафига ҳам шу ердан чақирилган. Мана, ҳозир Эргашжон солдатлик гимнастёркасини кийганига бир ярим йилдан ошди. У ҳарбий ва сиёсий тайёргарликда яхши натижаларга эришиш билан бирга ўз сафдошларига лаззатли таомлар тайёрлаб бериб, уларни ҳушнуд этмоқда. Шу боисдан қуролдошлари уни қўли гул ошпаз деб аташади.

Яқинда Эргаш Жўраевнинг ҳаётида қувончли воқеа рўй берди. Унга аъло хизматлари учун қисм қўмондонлиги томонидан Фахрий ёрлиқ топширилди. Бу уни хизматда ва меҳнатда янги муваффақиятлар сари руҳлантириб юборди.

М. СИДДИҚОВ.

* * *

Шунингдек оддий солдатлардан Н. Норқобилов, М. Хўжаев, А. Хатамов, А. Ҳошимов, Ў. Нурметов, Ф. Тоиров, Ш. Арамов, Х. Оллоёров, Ж. Раҳимов, Ғ. Жалолов, Ж. Жуманов, Ш. Худойберганов, Ғ. Назаров ва бошқа ўртоқларнинг редакциямизга йўллаган хат ва хабарларида она-Ватанимиз посбонларининг хизматда эришаётган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилинади, меҳнатда эришаётган муваффақиятлари мадҳ этилади.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи республиканинг ҳамма районларида ҳавонинг ўзгариб туриши, бироз ёғингарчилик бўлиши кутилади. Ғарб томондан секундига 5-9, Сурхондарё областида ва Фарғона водийсида 10-14 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат Уст.юртда 1-5, Бухоронинг шимолий районларида 6-10, Сирдарё ва Бухоронинг жанубий районларида, Фарғона водийсида 8-12, қолган жойларда 10-14, жанубда 16 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда вақти-вақти билан ёмғир ёғади, Ғарб томондан секундига 1-4 тезликда шамол эсади. Кечаси 3.5, кундузи 10-12 даража иссиқ бўлади.

Спорт. Спорт. Спорт.

ЧИРЧИҚДАГИ МУСОБАҚА

Чирчиқ шаҳрида мотоцикл спорти бўйича республика шахсий-команда биринчилиги мусобақалари икки кун давом этди. Республика ДОСААФ Марказий Комитети томонидан ташкил қилинган бу мотопойгада стартга биринчи бўлиб 175 куб сантиметр ҳажмли мотоциклда эркаклар чиқдилар. Асосий кураш тошкентлик спорт мастерлари Николай Колетвинцев билан Михаил Карев ўртасида бўлди. Уч соат давом этган кураш армиячи мотоциклчи Н. Колетвинцевнинг ғалабаси билан якунланди. Иккинчи ўрин М. Каревга насиб қилди. Учинчи ўринни самарқандлик ёш мотоциклчи Буюк Бердиёров олди.

Худди шу ҳажмли мотоциклда аёллар пойгасида тошкентлик Н. Григорович пешқадам бўлди. У республика чемпионларини ҳам ортда қолдириб кетди. 350 куб сантиметр ҳажмли мотоциклда наманганлик спорт мастери С. Дзебарев биринчи бўлди. Кажавали мотоцикл бошқаришда СССРда хизмат кўрсатган тренер, спорт мастери, тошкентлик ветеран спортчи Константин Ципруш биринчи ўринни эгаллади.

ВАКИЛЛАРИМИЗ УЧИНЧИ ЎРИНДА

Москвада енгил атлетикачиларнинг СССР чемпионати мусобақалари тугади. 100 метрга югуришда Ўзбекистон пойтахтининг вакили Роза Бабич мамлакатнинг энг кучли югурувчиларидан эканлигини яна бир марта намойиш этди. Спортчимиз маррага 11,9 секундда етиб келди ва фахрли иккинчи ўринни олди.

Команда ҳисобида республикамиз терма командаси иккинчи группада 150 очко билан учинчи ўринни эгаллади.

Суратда: Тошкент жисмоний тарбия институтининг I-курс студенти О. Костюченко. У назарий билимларини мустаҳкамлаш учун машғулотларда фаол қатнашади.

А. Тўраев фотоси.

БИЛЛУР СОВРИН ИШТИЁҚИДА

СССР кубоги — биллур соврин учун мусобақалар бошланиб кетди. Ивано-Франковскийнинг «Спартак» командаси билан Иваново шаҳрининг «Текстильщик» коллективи ўртасидаги дастлабки ўйин қизиқарли ўтди. Учрашув 3:2 ҳисобида тўқимачилар фойдасига ҳал бўлди. Бу икки команданинг такрорий ўйинидан кейин уларнинг қайси бири «Пахтакор» билан учрашиши аниқланади. Бошқа ўйинларнинг натижалари қуйидагича: «Металлург» (Запорожье) — «Строитель» (Ашхобод) 3:0, «Кузбасс» (Кемерово) — «Металлист» (Харьков) 0:0, «Металлург» (Липецк) — «Спартак» (Нальчик) 1:1. Такрорий ўйинлар 10 март куни бўлади.

РЕСПУБЛИКАНИНГ ЯНГИ РЕКОРДИ

Тошкентда «Буревестник» жамияти республика советининг оғир атлетикадан шахсий-команда биринчилиги мусобақалари ўтди. Республика пойтахти терма командаси биринчи ўринни эгаллади. Андижонликлар иккинчи, фарғоналиклар учинчи ўринни олдилар. Энг енгил вазнли Трофим Ким силтаб кўтаришда 116 килограмм натижага эришиб, республиканинг янги рекордини ўрнатди. Тошкентликлардан икки спортчи — жисмоний тарбия институтининг студентлари Г. Ти билан Г. Кляшин СССР спорт мастери нормасини бажарди.

Ғ. М. АБДУРАШИДОВ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Сомалидаги резиденти-вакили Ғафур Мираббосович Абдурашидов 1973 йил 5 мартда хизмат вазифасини бажариб турган бир вақтда тўсатдан вафот этди.

Ғафур Мираббосович 1924 йил 6 декабрда Тошкент шаҳрида туғилди. 1952 йилда Тошкент чет тиллар институтининг инглиз тили факультетини тамомлаб чиқди.

Институтни тамомлаганидан кейин Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио ахбороти комитетининг инглиз тилида эшиттириш масъул редактори бўлиб, сўнгра чет мамлакатлар билан маданий алоқа Ўзбекистон жамиятида масъул лавозимларда, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Госпланида ишлади. 1958 йилдан 1962 йилгача Африка-Осиё бирдамлиги Ташкилоти Доимий секретариатининг Қоҳира шаҳридаги совет вакили бўлиб турди.

1970 йилдан эътиборан Ғ. М. Абдурашидов Могадишо шаҳрида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Сомали Демократик Республикасидаги резиденти-вакили бўлиб ишлади.

Ғ. М. Абдурашидов 1945 йилдан Совет Иттифоқи Коммунисик партиясининг аъзоси эди.

Партия ва ҳукумат Ғ. М. Абдурашидовнинг фаолиятига юксак баҳо бердилар. У Совет Иттифоқи медаллари ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ғ. М. Абдурашидовнинг хотираси қалбимизда умрбод сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлар.

САЙЁҲ БУХОРОДА

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Уч ярим йил муқаддам СССР бўйлаб 19 минг километрлик яёв сафарга отланган ўзбек сайёҳи Тошмамат Рўзибоев куни кеча Бухоро тупроғига қадам қўйди. Сайёҳ журналист шу кунга қадар 17 минг 900 километр йўл юрди. СССРнинг 14 қардош республикаси тупроғини қадамба-қадам кезиб чиқди.

Сайёҳ Қарши, Денов, Душанба, Ўратепа, Ховос, Гулистон шаҳар ва районлари орқали ўтиб шу йил 22 апрелда Тошкентга етиб келади.

Т. НАЗИРОВ.

Саҳифада:

* ЖАНГЧИЛАРИМИЗ ҲАЁТИДАН

* ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

* ЙЎЛ ҲАРАКАТИ ҚОИДАЛАРИ ҲАҚИДА

* ЭПЧИЛЛИК, ГЎЗАЛЛИК, ЧИНИҚИШ МАКТАБИ

* ЎҚИНГ, КЎРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

ҲАММА НАРСА ТИШДАН...

Агар тиш зарарланган бўлмаса нордон, ширин, совуқ, иссиқ овқатлар ейилганда ҳеч қандай оғриқ сезилмайди. Соғлом тишнинг дастлабки белгиси шу. Тиш касалланганда эса қорайиб қолади. Кейинчалик авж олиб, тиш тўқимаси нобуд бўлади ва кичкина кавак ҳосил бўлади. Даволанмаса, касаллик авж ола-ола, охири кучли оғриқ пайдо бўлади. Натижада кариес деб номланувчи тиш касаллигидан қолган асорат оқибатида пульпит касаллиги, яна периодонтит, периостит касалликлари келиб чиқиши мумкин.

Шуни айтиш керакки, кариес — бутун организмнинг касаллигидир. Унинг пайдо бўлиш сабаблари кўп: овқатда витаминларнинг етишмаслиги, модда алмашиниши жараёнининг бузилиши ва бошқа кўпгина сабаблар шулар жумласига киради.

Кариес пировиноград кислотаси кўпайиб кетганда пайдо бўлади. Шу сабабли ҳам кўпинча врачлар болага ширинликни кўп бермасликни тавсия қиладилар. Пировиноград кислотасининг бир қисми парчаланади, бир қисми эса парчаланмай (оксидланмай), натижада юқоридаги касаллик келиб чиқади.

Пародонтоз ҳам кўп тарқалган касалликлардандир. Пародонтоз тиш-жағ системаси ҳасталиги бўлиб, унда милкдан қон оқади, тиш-милк «чўнтаги» ҳосил бўлади, алвеола суяги ўсимтасининг сурилиши кучаяди ва тиш илдизлари очилиб қолади, натижада тишлар қимирлаб, кейинчалик тушиб кетади. Бу касалликнинг пайдо бўлишида С, Е витаминлари ва «В» группасидаги витаминларнинг етишмаслиги муҳим ўрин тутади. Чунки «С» витамини томир деворларини нормал ҳолатда сақлашда муҳим роль ўйнайди.

Оғиз бўшлиғининг шиллиқ қавати касаллиги ҳам кўп учраб туради, у стоматит деб ном олган. Бутун ошқозон-ичак йўлини шиллик парда қоплаб олган бўлади, у оғиз бўшлиғидан бошланиб, йўғон ичакда тугайди.

Турли витаминлар етишмаслиги туфайли пайдо бўладиган гиповитаминозлар ҳақида шуни айтиш керакки, уларнинг кўпчилиги дастлаб оғиз бўшлиғи шиллиқ пардасида бошланади. Организмга витаминлар етарли миқдорда бормаганда гиповитаминоз келиб чиқади. Масалан, қиш ва эрта баҳор фаслларида витаминлар камайиб кетганда бу касаллик кўпроқ учрайди. Организмда «С» витамини етишмаганда, дастлаб, оғиз бўшлиғида гингивит яъни милкнинг яллиғланиши пайдо бўлади, милк қизаради, қонаб туради. «С» витамини узоқ вақт етишмаса, оғир касаллик — цинга ёки скорбут келиб чиқади.

Организмда «РР» витамини ва «В» группасига кирувчи витаминлар етишмаслиги натижасида пеллагра касаллиги келиб чиқиши мумкин. У сифатсиз, бир хил овқатни истеъмол қилиш ва организмнинг дармонсизлиги туфайли содир бўлади. Лунжда, тилда, танглайда, лаб шиллиқ қаватларида яралар пайдо бўлади, милк ҳам яллиғланиб, тўқ қизил рангга киради, салга қонайди.

В2 витамини (рибофларин) етишмаганда эса, лаб ва тил яллиғланади. Лаб шишади, қизаради, ёрилиб, қонаб туради. тил яллиғланиб шишади, тўқ қизил рангга киради. Лаб атрофидаги тери пўстлоқ билан қопланади. «А» витаминининг етишмаслиги натижасида оғиз бўшлиғи шиллиқ пардаси қурийди, тезда ёрилади, пуфакчалар, кейин эса яралар пайдо бўлади...

Медицинанинг асосий вазифаси ана шу касалликларнинг олдини олишдир. Касаллик олдини олиш эса даволашга нисбатан анча енгил кўчади. Тиш касалликларидан кариеснинг профилактикаси ҳам ҳар хил.

Бунинг учун профилактика ишини бола туғилмасдан илгари бошлаш керак, чунки боланинг тиши, у она қорнида 7 ҳафталик бўлгандаёқ ривожлана бошлайди. Ҳомиладор аёл организмидаги турли ўзгаришлар — тўйиб овқатланмаслик, витаминларнинг етишмаслиги, минерал тузлар алмашинувининг бузилиши бола организмига, унинг тиш-жағ системасига ёмон таъсир кўрсатади, шунинг учун ҳомиладор аёллар ҳар доим нормал, сервитамин овқатланишлари зарур.

Бола организмида «Д» витамини етарли миқдорда бўлмаса, тиш-жағ системасида, бутун организмда турли хил ўзгаришлар содир бўлади. Бу витамин ультрабинафша нурлари таъсирида киши терисида синтез қилинади. Шу сабабли ҳам бу касаллик ультрабинафша нурлар кам бўлган районларда ва кўпроқ қиш фаслида учрайди. Шунинг учун кариес профилактикасида болаларга «Д2» витаминини глюконат кальций билан ёки хлорли кальцийнинг 5 процентли эритмаси билан бирга бериш, ультрабинафша нурлар билан сунъий равишда нурлантириш керак. Бундан ташқари, кариес профилактикасида «В» группасига кирувчи витаминлар катта роль ўйнайди.

Касалликнинг кучайиб кетишига йўл қўймаслик лозим, шунинг учун ҳар бир киши гарчи унинг тиши оғримаса ҳам, ҳар ярим йилда тишини мутахассис-врачга кўрсатиб туриши керак.

Умуман, тишларнинг соғлом бўлиши организмда модда алмашинишининг тўғри боришини таъминлайди, кўп касалликларнинг олдини олади. Шундан бўлса керак, халқ орасида «Ҳамма нарса... тишдан» деган нақл юради.

К. МАЛИКОВ,
медицина фанлари кандидати.

Фан ва техника янгиликлари

«КАМЕРТОН» СИСТЕМАСИ

Болгарияда темир-бетон кўприкларнинг янги системаси яратилди. Уни шоссе ва темир йўл кўприкларини қуришда ҳамда бошқа мақсадларда қўлланиш мумкин. Ихтирочи-инженерлардан Цеков, Ганчев ва Милчевлар бу системани «Камертон» деб аташди. Чиндан ҳам янги кўприкларнинг таянчлари камертонларни эслатади. Бу янги системанинг афзаллиги шундаки, биринчидан, кўприклар мустаҳкам бўлса, иккинчидан, қурилиш чоғида вақтдан ютиш мумкин.

«Камертон» системаси асосида янги шоссе — Пирдоп-Розинада учта кўприк қурилди. Шуни айтиш керакки, янги система ҳаёт имтиҳонидан ўтказилди. «Камертон» кўприклари, энг аввал, электрон ҳисоблаш машинасида моделлаштирилди, сўнг бу моделлар турли шароитларда, ҳар хил юкланишлар орқали текшириб кўрилди.

МИТТИ АППАРАТ

Баъзан босма текстига унча катта бўлмаган ўзгартиш киритиш, бир неча сўзни олиб ташлаш ёки бошқа бирор сўз қўшиш эҳтиёжи туғилиб қолади. Бироқ, босмахона текстини ҳеч қандай резинка билан ҳам ўчириб бўлмайди.

Корректор ва редакторларнинг ишларини осонлаштириш мақсадида инглиз фирмаларидан бири босмахона текстини ўчирадиган митти аппарат яратди. Бу аппарат фақат кичик тиражли нашрлар учун қўл келиб қолмай, айни чоғда ундан чизмалардаги хатоларни тузатиш учун, шунингдек, кутубхоналари адабиётларни ҳар хил ифлосликлардан тозалашда ҳам фойдаланиш мумкин.

ЭЛЕКТРОН—АГРОНОМ

Германия Демократик Республикасидаги тўқсон процент экин майдони «ўз кабинетидан» бирор марта ҳам далага чиқмаган «агроном» назорати остида турибди. Бу «агроном» — Йенда, ўсимликларни озиқлантириш институтидаги электрон-ҳисоблаш машинасидир.

Эътироф қилиш керакки, бу «агроном»нинг имкониятлари бирмунча чекланган — у фақат ўсимликларга сунъий озуқа бериш бўйича тавсиянома беради.

Мазкур институт республикадаги бошқа қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот муассасалари билан ҳамкорликда ГДРнинг турли тупроқлари ва ўсимликларига ўғитларнинг таъсирини ўрганадиган моделни яратди. Бу иш 1969 йилда бошланган эди. Олимлар замонавий агрономия фанининг барча омилларини ҳисобга олишган. Машинага конкрет майдон ҳақидаги маълумотлар ўрнатилади, орадан бир неча секунд ўтар ўтмас электрон-ҳисоблаш машинаси қандай ўғитни ишлатиш кераклигини, қачон ва қанча миқдорда зарурлигини кўрсатиб беради. Ҳозирча ана шу электрон-агрономнинг бир юз саксонта агротехник станцияси бор, 1975 йилга бориб уларнинг сони уч юз элликдан ортиб кетади.

ДИНАЗАВРЛАР ИЗИДАН

Америкалик палеонтолог Ж. Остром Техас ва Коннектикут тоғ жинсларида динозаврларнинг сақланиб қолган изларини ўрганаётиб, ҳалқали изларнинг бир-бирига параллель йўналишини аниқлади. Эҳтимол, шу жойларнинг рельефи динозаврларни фақат қулай сўқмоқлар орқали юришга мажбур қилгандир?! У ҳолда излар бир-бирлари билан чаплашиб кетган бўларди. Геологик маълумотларга кўра, бу жойлар бирмунча текис бўлган. Остромнинг фикрича, параллель ҳалқали излар шундан далолат берадики, баъзи икки оёқли динозаврлар катта группалар билан силжишга одатланган, яъни пода ҳайвонлари бўлишган.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.35 — ТОШКЕНТ. 9.40— Янгиликлар. 9.50 **Онамларнинг байрами** (болалар боғчасида тарбияланувчиларнинг чиқиши). 10.20 — Эстрада концерти, 11.00 — МОСКВА. 18.45 — ТОШКЕНТ. 18.55 — АХБОРОТ. 19.15 — Тележурнал, 19.25 — Шеърият муҳлисларига, 19.40 — Концерт, 20.20 — АХБОРОТ. 20.40 — Дўстлик экрани, 22.00 «Вақт», 22.30 — **Телеминиатюралар,** 23.40 — Музикали программа. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.45 — МОСКВА. Мультфильмлар, 19.15 — **Оқ шоҳнинг юриши** (бадиий фильм). 21.00 — Янгиликлар, 21.10 — Санъат усталарининг концерти, 22.00 — ТОШКЕНТ. «Замандас» программаси, 22.30 — **Аёллар** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари, 19.15 — Концерт. 19.55 — **Шўх қайрилишлар** (бадиий фильм), 21.25 — Фильм-концерт.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/III да **Алжонларим** (эрталаб соат 11 да). **Табассум ўғрилари** (кундуз соат 3 да). **Олтин девор** (кеч соат 8 да), 9/III да **Инқилоб тонги** (Бухоро).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/III да **Ужарлар** (кундуз соат 12 да), **Жон қизлар** (кеч соат 7 яримда), 9/III да **Хотинимнинг эри.**

КИНО

Сибирлик аёл — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12.40, 3.20, кеч соат 6 ва 8.30 минутда).

Энг сўнгги кун — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 5 ва кеч соат 7 да), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Инсонни севинг — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 9 да). «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва кеч соат 8.30 минутда), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2.15, 4, 5.15 ва 8.15 минутда).

Олтин шох, Мультфильмлар тўплами — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3 да).

Кромвель — (кеч соат 8 да), **Сенинг шошмайтур!** (5 серил) ва **Бремен музикачилари, Энг сўнгги кун** (эрталаб соат 11, кундуз соат 2,5 да): — «ВОСТОК».

Ун тўққиз қиз ва бир денгизчи—НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10.40, кундуз соат 1, 2.30, 4, 5.10, кеч соат 7 ва 8.20 минутда).

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих институтининг коллективи институт илмий ходими Р. Азимовага турмуш ўртоғи

Ғафур Мираббосович АБДУРАШИДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ишлар мудирлиги ходимлари коллективи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси ўринбосари секретариатининг мудири Т. А. Абдираимовга отаси

Абдираим АЗИЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

ЎНГ ҚОЛИБ, СЎЛДАН

ТРАНСПОРТ ҲАРАКАТИДА ЙЎЛОВЧИ МАСЪУЛИЯТИ

Кунлар исиши билан шофёрлар сингари йўловчилар ҳам ўзларини бир мунча «эркин» ҳис қилаётганликлари сезилиб қоляпти. Транспорт ҳайдовчилар: «кўчаларда муз кўчди, энди ҳар қандай пайтда ҳам машинани тўхтатиб қолиш мумкин» деган хаёлга боришса, йўловчилар: «тийғаноқ эмас-ку кўчадан тезгина ўтиб оламан» деган фикрга бормоқдалар. Худди шундай фикр-хаёлдаги шофёрлар ва йўловчиларнинг айби билан кўча ҳаракати қоидалари бузилиб, нохуш воқеалар бўлиб турибди. Шу йил январь ойидан транспорт ҳаракатининг янги қоидалари жорий қилингани ҳаммага маълум. Афтидан, бу қоидаларга транспорт ҳайдовчилар риоя қилишмаяпти-ю, йўловчилар ҳамон беларво кўринадилар. Шаҳар кўчаларини кезган киши постда турган милиция назоратчисининг кутилмаганда чалган ҳуштаги ёки автомашиналар тормозидан чиқадиган товушларга аксарият йўловчилар айбдор эканликларини билишармикан!

Йўловчилар баъзан ҳаракатдаги транспорт ўтиб кетишини кутмай, унинг олдидан ўзларича «йўл» солиб қоладилар. Махсус белгилар қўйилган жойлар қолиб, кўчанинг дуч келган ерида бамайлихотир «сайр» қилувчилар ҳам топилади. Шундай пайтда уларнинг бирортасидан бундай ҳатти-ҳаракатнинг боисини сўраб кўрингчи, «Нима, ҳайдовчининг кўзи йўқми, керак бўлса аравасини буриб олар, ё тўхтатар» дейишади. Балки, йўловчилар шундай қилиш билан қандайдир «қимматли» вақтларини тежамоқчи бўлишар. Ахир бу тежалган вақт улар учун бир умрга қимматга тушиши мумкин-ку!

Фақат йўловчиларнинг айби билан юз берган кўнгилсиз воқеалардан баъзиларини келтирамиз. Тошкентдаги Жарқўрғон кўчасида мактаб ўқувчиси яқинлашиб келаётган «57-59 ТШД» номерли автобус олдидан югуриб ўтмоқчи бўлган. Лекин кўчани кесиб ўтишга улгуролмай қолишини билмаган Ю. исмли бу болани машина туртиб юборди. Тўғри, бундай пайтларда айбдор албатта аниқланади. Аммо гап айбдорни аниқлашда эмас. Гап ҳамма ўзини эҳтиёт қилишида боряпти.

Юқори Чирчиқ районида ҳам шунга ўхшаш ҳодиса рўй берган. «Политотдел» колхозининг М. исмли ишчиси Янгибозор яқинидаги катта йўлда кўчанинг у бетига тез ўтиб олишга ҳаракат қилган. Лекин йўлнинг бундай участкаларида ҳаракат тезлиги бирмунча ортиқроқ бўлишини билмаган шекилли, нохушлик юз берди. Натижада у бир неча дақиқа вақтдан ютаман деб ҳаёт билан хайрлашди.

Шуни таъкидлаш керакки, кўчаларда транспорт серқатнов бўлиб боряпти. Бу эса кўча ҳаракати қоидаларига амал қилишда шофёрлар билан бирга йўловчилар зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. Қисқаси, транспорт ҳаракати хавфсизлигини таъминлашда йўловчилар шофёрларга биринчи кўмакдош бўлишлари зарур.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ,
милиция лейтенанти.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 57. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. — 01261.